

COPPENS
 STAL-TECHNIEK

KOPLOPER IN VARKENSHUISVESTING

HET VRIJLOOPKRAAMHOK IN DE PRAKTIJK.

KOPLOPER
KENNIS

Op de Pig Farm, onderdeel van het DenkaFarm Innovation Centre van Denkavit in Stroe (Gemeente Voorthuizen), wordt sinds 2016 gewerkt met het Coppens Vrijloopkraamhok. Arnold Groot Wassink is bedrijfsleider van het DenkaFarm Innovation Centre en vanaf het allereerste begin betrokken bij de ontwikkeling van het vrijloopkraamhok. In eerste instantie zijn enkele 'proefhokken' in het onderzoekscentrum getest en doorontwikkeld, alvorens er een nieuwe stal is gebouwd met het uiteindelijke Coppens Vrijloopkraamhok. Wekelijks leidt Arnold bezoekers rond op de Denkavit Pig Farm; de locatie waar zeugen en biggen worden gehouden. Het motto van Denkavit luidt; kennis maken om kennis te delen. Dit motto wordt duidelijk zichtbaar ten uitvoer gebracht als enkele medewerkers van Coppens Stal-techniek met een klant een bezoek brengen aan de Denkavit Pig Farm. In dit Koploper Kennis artikel (nummer 2) vertellen wij u meer over de opgedane kennis en de ontwikkeling van het Coppens Vrijloopkraamhok.

Veiligheid en arbeidsgemak voorop

Het Coppens Vrijloopkraamhok kan op meerdere standen worden gezet; weinig bewegingsvrijheid voor de zeug (figuur 1) bij het werpen en de daaropvolgende dagen of juist veel en volledige bewegingsvrijheid (figuur 2). De bewegingsvrijheid van de zeug reikt dan tot een oppervlakte van wel 5m².

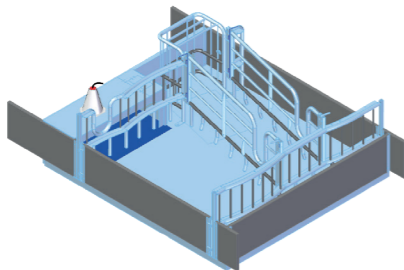
Veilig en efficiënt

Het verzetten van de stand (het mechanisme fungeert als een soort hefboom) werkt volgens bedrijfsleider Arnold Groot Wassink eenvoudig, efficiënt en op veilige wijze. Ook de 'veilige doorstap' (foto 2) is bijzonder handig en functioneel. De doorstap is door Coppens Stal-techniek ontwikkeld en beproefd voor toepassing bij dragende zeugen. Daarnaast is het in- en uitzetten van zeugen ook eenvoudig. De zeugen komen gedoucht de kraamstal in, waarbij de stroeve prefab vloer in de controlegang uitglijden voorkomt. Het in- en uitzetten van zeugen gebeurt altijd met twee personen!

Overdekt biggennest

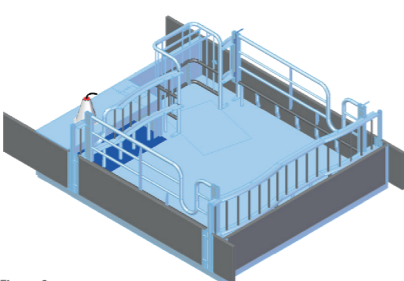
"Het overdekte biggennest vormde voor ons

**"DOEN WAT WENSELIJK
IS; WEINIG OF JUIST VEEL
BEWEGINGSVRIJHEID."**

Figuur 1

Coppens Vrijloopkraamhok in de kleinste stand ('vast')

Figuur 2

Coppens Vrijloopkraamhok met volledige bewegingsvrijheid (5m²)

de grootste uitdaging", aldus Arnold Groot Wassink. Uiteindelijk is er gekozen voor een overdekt biggennest dat niet met een in- en uitgang werkt, maar waarbij de biggenkap aan één zijde (de lange zijde) open is. Dit zorgt voor voldoende frisse lucht in het biggennest en resulteert in een goede luchtkwaliteit.

Het biggennest blinkt verder uit door zijn eenvoud. De vloer is geïsoleerd, maar heeft geen verwarming. Het biggennest wordt namelijk verwarmd door het VengSysteem®. Met dit systeem wordt door middel van een sensor en het gebruik van een Infrarood-lamp de temperatuur geregeld. De biggenkap bevat slechts één lamp, die waterdicht is bevestigd zodat er geen water bij kan komen. Hierdoor kan de kap -inclusief lamp- worden schoongespoten na een kraamronde.

Dat een overdekt biggennest op deze wijze goed functioneert, blijkt wel uit de ervaringen van Denkavit: bij buitentemperaturen tot 32-33°C is in slechts minder dan 1 op de 36 hokken het biggennest bevuild! Het biggennest heeft daarnaast volgens Arnold Groot

Wassink een belangrijke nevenfunctie; veiligheid voor de biggen. Bijvoorbeeld tijdens het vangen de biggen, ze vluchten dan het nest in, waardoor ze eenvoudig zijn op te pakken.

**"HET BIGGENNEST HEEFT
EEN BELANGRIJKE NEVEN-
FUNCTIE; VEILIGHEID VOOR
DE BIGGEN."**

Roosters Coppens Vrijloopkraamhok

De Super Coated roosters van Nooyen zijn van het type gewezen draad dat voorzien is van een (brandvertragende) coating. Het voordeel is dat dit type rooster prefab en op maat geleverd kan worden. De coating zorgt voor een comfortabele vloer voor zowel zeug als big. "We krijgen vaak de vraag of er geen bevulling van de roostervloeren of zelfs de voertrog optreedt bij het losstaan van de zeugen. Dit is zelden het geval. Zeugen kiezen voornamelijk de achterste hoeken om te mesten. Bevulling van voertroggen komt eigenlijk nooit voor." aldus Arnold Groot Wassink.

Vrijloop of niet?

Op de Denkavit Pig Farm staan de hokken vóór dat de zeugen gaan werpen op de stand met de meeste bewegingsvrijheid (volledig vrijloop). Op de dag dat zeugen gaan werpen worden de hokken op de kleinste stand gezet. In de praktijk komt dit erop neer dat op zondagavond de zeugen (die moeten biggen) worden vastgezet. De zeugen die vervolgens op maandagochtend nog niet gebigd hebben, worden weer op de stand met de meeste bewegingsvrijheid gezet.

De zeugenbox blijft vervolgens 3 à 4 dagen na het werpen op de kleinste stand staan. Op deze dagen -de meest kritische periode voor wat betreft biggen die doodgelegd worden- worden alle biggen behandeld.

Als Arnold Groot Wassink dan toch een nadeel van het vrijloopkraamhok moet noemen, dan is dit de korte ruimte tussen de muur en het zijhek. Dit resulteert bij de kleinste positie in weinig ruimte tussen de zeug en de muur. "Ieder nadeel heeft zijn voordeel, want een verkleumde big wordt juist daar neergelegd door de verzorger. De big warmt zo snel weer op." Het vrijloopkraamhok op de Denkavit Pig Farm heeft een breedte van 2,40 meter. Het standaard vrijloopkraamhok wordt daarom inmiddels op 2,60 meter breedte ontworpen. Dit resulteert in een minimale afstand

Foto 2. De 'veilige doorstap' in het Coppens Vrijloopkraamhok

van 60 cm tussen het zijhek en de muur. [zie ook rode kader]

Meerwaarde in cijfers

Een belangrijke vraag voor Denkavit: hoe behalen we met het vrijloopkraamhok even goede resultaten als met het traditionele kraamhok? Arnold Groot Wassink legt uit dat het vrijloopkraamhok duurder is, maar ook meer oplevert (figuur 3). Gemiddeld worden 13,3 biggen gespeend per worp, met een gemiddeld speengewicht van 8,3 kg. Dit is ruim 110 kg big gespeend per zeug. Jaarlijks betekent dit dat een zeug in het vrijloopkraamhok gemiddeld 275 kg biggen grootbrengt tot aan spenen!

Gem. geboortegewicht	1350 gram
Aantal levend geboren	15,7
Aantal dood geboren	1,1
Gem. speengewicht	8,3 kg
Aantal biggen gespeend per worp	13,3
Gespeend / zeug / jaar	33,2

Figuur 3. Technische resultaten van de Denkavit Pig Farm 2018

Voeropname

De voeropname van de zeug is hierbij van grote invloed. Deze blijft in het vrijloopkraamhok gedurende de zoogperiode op een behoorlijk hoog niveau. De zeugen worden driemaal daags gevoerd via een sensor gestuurd systeem. Hierbij bepaalt de zeug zelf of ze haar voerportie voor dat deel van de dag direct opneemt of in porties. Het voordeel hiervan is dat het voer vers blijft en een zeug zich niet 'overeet'.

Volgens Arnold Groot Wassink duurt het ca. 4 tot 6 maanden voor je echt aan het systeem van het vrijloopkraamhok gewend bent. Hij drukt varkenshouders die de overstap naar vrijloopkraamhokken overwegen op het hart hier rekening mee te houden.

"De Denkavit Pig Farm is een heerlijke stal om in te werken", sluit Arnold Groot Wassink de rondleiding af, met daarbij een blik op de toekomst: "De uitdaging voor de nabije toekomst blijft het vrij laten werpen van de zeugen. Onderzoek toont aan dat dit resulteert in minder doodgeboren biggen. Alleen daarom al een meer dan motiverende uitdaging."

Over Denkavit

Arnold Groot Wassink (49 jaar) is bedrijfsleider van het DenkaFarm Innovation Centre, waar de Denkavit Pig Farm een onderdeel van is. Denkavit is producent van voeders voor jonge dieren in de veehouderij (vleeskalveren, fokkalveren, biggen en lammeren). Vanuit het hoofdkantoor in Voorthuizen is een (inter)nationaal verkoopteam verantwoordelijk voor de verkoop in meer dan 60 landen over de hele wereld.

Vanuit de markt en maatschappij klinkt al jaren de roep om het verhogen van dierenwelzijn. Denkavit speelt hierop in en wil klanten bijstaan wanneer zij deze vorm van huisvesting overwegen. Internationaal is de aandacht voor het vrijloopkraamhok de afgelopen jaren in sneltreinvaart toegenomen. DenkaFarm Innovation Centre is een zicht- en onderzoeksbedrijf dat wekelijks vele (internationale) bezoekers ontvangt.

Vragen?

Heeft u vragen? Neem dan contact op met de auteur van dit artikel; Nienke Dirx. Zij is als Verkoop binnendienst en Procesoptimalisator werkzaam bij Coppens Stal-techniek. U kunt contact opnemen met Nienke via +31(0)40 208 20 70 en n.dirx@coppensstal.nl

Meerdere typen kraamhokken

Er leiden meerdere wegen naar Rome. Dit geldt natuurlijk ook voor het huisvesten van zeugen en biggen. Het Coppens Vrijloopkraamhok staat voor een totaalconcept; een goed microklimaat (middels het VengSysteem®), het gestuurd voeren van zeugen en natuurlijk de hoge mate van veiligheid en gemak. Echter, er zijn door Coppens Stal-techniek meerdere type kraamhokken op de markt gebracht. Specifieke wensen en behoeften van de varkenshouder zijn altijd leidend om te komen tot een oplossing die staat voor slimmer, effectiever en efficiënter ondernemen.

De informatie in dit artikel is met de uiterste zorg samengesteld. Echter zijn wij niet aansprakelijk voor eventuele onjuistheden die onverhoopt in dit artikel kunnen zijn vermeld. Aan dit artikel kunnen dan ook geen rechten worden ontleend.